Mike Eman:

Nieuwe kandidaat gezocht voor zevende minister van AVP-FUTURO

"Voorlopig" nog geen definitieve opvolger

Premier Mike Eman, na een audiëntie bij de Gouverneur van Aruba, bekend dat hij uiteindelijk heeft besloten om een andere kandidaat voor te dragen als minister ter vervanging van de heer Mike de Meza. Het betreft de zevende minister in het kabinet AVP-FUTURO, die verantwoordelijk zal zijn voor de portefeuille Infrastructuur, Energie en Telecommunicatie.

In maart dit jaar trad het kabinet AVP-FUTURO aan als nieuwe regering van Aruba, met slechts zes ministers in plaats van de beoogde zeven. Dit kwam doordat de kandidaat-minister voor Infrastructuur, Energie en Telecommunicatie — zittend parlementariër van de AVP, de heer Mike de Meza — de screening niet had doorstaan. Specifiek ging het om het onderdeel van de screening dat betrekking heeft op zijn fiscale gedrag.

Op het moment dat duidelijk werd dat de heer De Meza de screening niet had gehaald, vanwege een lopend onderzoek door de Belastingdienst (DIMP), besloot formateur en premier Eman de portefeuille voorlopig onder te brengen bij minister van Justitie, Integratie en Openbaar Vervoer, de heer Arthur Dowers. Dit gebeurde terwijl men probeerde de situatie rond De Meza alsnog "op te lossen", in de hoop dat er een nieuwe verklaring van DIMP zou volgen waarin werd bevestigd dat zijn fiscale gedrag in orde was, zodat hij alsnog minister kon worden. Dat is echter niet gebeurd.

In de tussentijd heeft DIMP een strafklacht ingediend tegen De Meza en is het Openbaar Ministerie een onderzoek gestart — waardoor hij definitief ongeschikt is geworden voor een ministerspost.
Na drie maanden heeft premier Eman nu bevestigd aan de lokale pers dat er een nieuwe kandidaat gezocht wordt voor de portefeuille die oorspronkelijk aan De Meza was toebedeeld: Infrastructuur, Energie en Telecommunicatie. Wie die nieuwe kandidaat zou kunnen zijn, is nog niet bekendgemaakt. Volgens Eman is er nog geen definitieve beslissing genomen. Zijn woordkeuze liet bovendien ruimte voor interpretatie, aangezien hij aangaf dat De Meza "voorlopig" wordt vervangen — wat de mogelijkheid openlaat dat deze later alsnog als minister wordt aangesteld.

In zijn toelichting aan de lokale pers voor het kantoor van de Gouverneur zei premier Eman:
"Minister Dowers houdt zich nu bezig met deze zaken, maar het is duidelijk dat De Meza belangrijke inhoudelijke kennis zou hebben ingebracht." Eman voegde eraan toe dat De Meza, ondanks dat hij geen minister is, wel "ideeën" aan minister Dowers heeft doorgegeven.

Hij stelde: "Er is voortdurend overleg geweest met De Meza over wat er moet gebeuren op de gebieden waar hij veel extra werk heeft verricht, en minister Dowers staat in contact met hem over de ideeën die hij heeft met betrekking tot de verschillende portefeuilles. Nu we toe zijn aan de volgende stap om deze vacature in te vullen, zijn we het pad aan het bewandelen richting een invulling."

Tijdelijke vervanging?

Wat bijzonder opviel, is dat de premier leek te suggereren dat er nog steeds een kans bestaat dat De Meza minister zou kunnen worden. Dit omdat hij sprak over het benoemen van een andere persoon "voorlopig".
"In deze fase bevinden we ons in het proces — ik heb een gesprek gehad met De Meza, en ook hij begrijpt dat we het punt hebben bereikt waarop we op zoek moeten naar een andere kandidaat, voorlopig in elk geval — en de partij zal intern evalueren wat de beste beslissing is. We hebben daar nog geen definitief besluit over genomen. Dat betekent dat er veel gespeculeerd zal worden, maar tot nu toe is er geen finale beslissing gevallen."

Hoe 'tijdelijk' zal de...*'Tijdelijk' benoemde minister zijn...?*

Eindelijk is er enige helderheid in de kwestie over de nog ontbrekende minister, die alsmaar niet voorgedragen kon worden. De premier heeft na een bezoek aan de Gouverneur verklaard dat, gezien de onmogelijkheid om - voorlopig – de kandidaat te benoemen die de voorkeur had binnen de partij, gekozen wordt voor het selecteren van een andere kandidaat, in afwachting van de beëindiging van het onderzoekstraject waarin de voorkeurskandidaat verwikkeld is, met de hoop dat deze kandidaat alsnog kan worden voorgedragen. Dit uiteraard ook met de hoop dat in de afwikkeling van dit nieuwe screeningsproces geen kink in de kabel komt. Maar, juist vanwege de mogelijk maandenlange procedure van evaluatie van deze nieuwe kandidaat, is het niet daarom dat men de vorm kent van de onderlinge vervanging door ministers, om óf de oorspronkelijke voordracht te doen, óf de andere kandidaat te 'screenen' en definitief voor hem/haar te kiezen? Wat zit hier nog meer achter?

Is het nu zo dat de aangekondigde optie een nieuwe situatie schept? Is de vorm van een soort 'minister a.i.' (ad interim), die van meet af aan wordt aangekondigd als de verantwoordelijke bewindspersoon voor een bepaalde tijd, tot het aantreden van de definitieve, werkelijk gewenste minister, een noviteit of gangbare praktijk? Hier zijn twee aspecten belangrijk; een is de wettelijke kant van de zaak en het tweede betreft hoe binnen de politiek tegen de zaak wordt aangekeken.

Het wettelijke aspect: de benoeming van een minister, of men de persoon het label opplakt van 'tijdelijk', verandert niets in de legale status ervan. Hij/zij is minister met alle daaraan verbonden verantwoordelijkheden en bevoegdheden, zoals in de Staatsregeling aangegeven. De benoeming brengt ons niet in een speciale categorie van 'tijdelijke' bewindslieden, maar de persoon zal vanaf dag één volledig minister zijn voor de bedoelde regeerperiode. De Staatsregeling kent geen 'waarnemende', 'ad interim', 'plaatsvervangende' of welke andere formulering ook voor het ministerschap. De wijze waarop de tijdelijke vervanging plaatsvindt is de huidige, namelijk waarbij de ene minister de andere, afwezige, collega vervangt en tijdelijk diens ministeriële verantwoordelijkheden voor zijn/haar rekening neemt. Dit geschiedt zo, juist omdat de vervanger ook minister is. Er kan geen tijdelijke vervanging worden geregeld buiten de ministerraad.

De kwestie van het 'tijdelijke' karakter kan dus wel een aangelegenheid zijn van een politiek akkoord waarin, zoals we in dit geval kunnen begrijpen uit de verklaring van de premier, het politieke akkoord zou zijn tussen de interne krachten van de partij. Kan dat? Jazeker, intern kan men welk akkoord ook aangaan, maar dat akkoord zal nooit vermelding krijgen in een benoemingsdocument; degene die wordt benoemd is gewoon minister, punt uit. Terzijde zij vermeld dat ook in dit geval een nieuw screeningsproces begint, hetgeen enige tijd kan gaan kosten, afhankelijk van die evaluatie op zich. Laten we verder even er vanuit gaan dat het Openbaar Ministerie een jaar nodig heeft om het strafrechtelijk onderzoek af te ronden en, in het meest positieve geval, tot het besluit komt dat er geen dagvaarding komt. Op dat moment komt de vraag naar voren of men dan de inmiddels benoemde minister gaat verzoeken/eisen, om ontslag te nemen. Hier kan men dan twee problemen verwachten, bijvoorbeeld dat de 'tijdelijke' minister zo 'tijdloos' goed werk aan het verrichten is dat binnen de partij en wellicht zelfs daarbuiten de druk ontstaat om de persoon te laten zitten waar hij/zij zit. Dit levert dan weer spanningen op met de aanhang van genoemde oorspronkelijke kandidaat. Een uitdaging voor de betrokken partij om dit te zijner tijd op te lossen, tenzij de benoemde tijdelijke minister zich aan zijn/haar woord houdt en aftreedt. Anders wordt een ontslag via een motie van afkeuring weer een weinig benijdenswaardig alternatief.
Een volgende interessante vraag: wie wil op deze wijze, op basis van een politiek akkoord om te zijner tijd terug te treden, tijdelijk het ministersambt bekleden? Men zou denken dat nogal wat mensen, politici maar ook anderen, geïnteresseerd zouden zijn, zelfs als het een tijdelijke job betreft. Men kan achteraf terugzien op het hebben bekleed van een prestigevol ambt, goed voor de voortzetting van welke carrière ook. Bovendien bestaat nog altijd de mogelijkheid dat het niet gaat om een tijdelijke baan, als het onderzoek wél zou leiden tot een strafzaak. Een andere interpretatie kan zijn dat de reden om voor deze optie te kiezen ingegeven is door de overweging dat men niet kan uitsluiten dat de voordracht van de oorspronkelijke kandidaat een nogal onwaarschijnlijke mogelijkheid zou blijken. Maar dit zal men dan niet publiekelijk te kennen geven.

Intussen is de crisissituatie binnen de partij ook wat geluwd. We kunnen ons nog herinneren dat niet zo lang geleden het gerucht de ronde deed dat twee andere parlementariërs mogelijk zich bij de kandidaat zouden voegen in een gezamenlijke uittreding en tot de oppositie zouden gaan behoren. Wij hebben dit verhaal nooit geloofd en wel om goede redenen. Stel je eens die situatie voor: je zit net een paar maanden in de volksvertegenwoordiging, na alle moeite van de verkiezingscampagne en nu, wat is het vooruitzicht? De partij verlaten, wetende dat de val van de regering automatisch zal leiden tot vervroegde verkiezingen, binnen drie maanden nog wel? Je zou niet eens tijd hebben om naar de notaris te stappen om een nieuwe partij op te richten en bij een andere partij gaan 'shoppen' is ook geen optie, lijkt ons. Onze indruk is dat de gemoederen dus behoorlijk gekalmeerd zijn en dat, 'worst case scenario', de kandidaat alleen de partij verlaat, 'if ever'. Een andere persoon tot minister benoemen betekent gewoon dat hij/zij voor 100% minister is, geen vervanger voor bepaalde tijd. Dat is de beslissing die de premier genomen zou hebben in het gesprek met de Gouverneur. Laten we dus even aankijken hoe 'tijdelijk' de nieuwe minister zal blijken te zijn. Het lijkt ons namelijk zeer onwaarschijnlijk dat de Gouverneur in het – immer vertrouwelijke – onderhoud te horen zou hebben gekregen dat het om een 'tijdelijke' benoeming ging...